Eiropas Savienības
Oficiālais Vēstnesis

LV
L sērija

2025/1445

1.8.2025.

KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS LĒMUMS (ES) 2025/1445

(2025. gada 8. jūlijs)

par pieprasījumu reģistrēt Eiropas pilsoņu iniciatīvu "Pārtika ir cilvēktiesības visiem! Veselīgu, taisnīgu un ilgtspējīgu pārtikas sistēmu garantēšana" saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/788

(izziņots ar dokumenta numuru C(2025) 4607)

(Autentisks ir tikai teksts angļu valodā)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/788 (2019. gada 17. aprīlis) par Eiropas pilsoņu iniciatīvu ([1]) un jo īpaši tās 6. panta 3. punktu,

tā kā:

(1) Komisijai 2025. gada 13. jūnijā tika iesniegts pieprasījums reģistrēt Eiropas pilsoņu iniciatīvu "Pārtika ir cilvēktiesības visiem! Veselīgu, taisnīgu un ilgtspējīgu pārtikas sistēmu garantēšana".

(2) Pirms tam 2025. gada 31. martā Komisijai tika iesniegts pieprasījums reģistrēt Eiropas pilsoņu iniciatīvu "Pārtika ir cilvēktiesības visiem!".

(3) Komisija 2025. gada 29. aprīļa vēstulē (C(2025) 2559 final) saskaņā ar Regulas (ES) 2019/788 6. panta 4. punktu informēja organizatoru grupu, ka attiecībā uz 2025. gada 31. martā iesniegto reģistrācijas pieprasījumu ir izpildītas minētās regulas 6. panta 3. punkta pirmās daļas a), d) un e) apakšpunktā noteiktās reģistrācijas prasības un ka regulas 6. panta 3. punkta pirmās daļas b) apakšpunkts nav piemērojams. Tomēr Komisija paskaidroja arī, ka iniciatīva neatbilst Regulas (ES) 2019/788 6. panta 3. punkta pirmās daļas c) apakšpunkta prasībai. Komisija jo īpaši paskaidroja, ka dažos organizatoru ierosinājumos Komisija netika aicināta iesniegt Savienības tiesību akta priekšlikumu Līgumu īstenošanas nolūkā.

(4) Tāpēc Komisija saskaņā ar Regulas (ES) 2019/788 6. panta 4. punkta pirmo daļu informēja organizatorus, ka viņi var vai nu grozīt iniciatīvu, lai ņemtu vērā Komisijas novērtējumu, vai arī sākotnējo iniciatīvu atstāt nemainīgu vai atsaukt saskaņā ar Regulas (ES) 2019/788 6. panta 4. punkta otro daļu.

(5) Organizatoru grupa 2025. gada 13. jūnijā iesniedza grozītu iniciatīvu.

(6) Organizatoru grozītās iniciatīvas mērķis ir aicināt Savienību "īstenot tiesības uz pārtiku un integrēt tās" Savienības tiesiskajā regulējumā, kas ietekmē "tiesības uz pārtiku ES un ārvalstīs". Organizatori uzskata, ka Savienībai "sistemātiski jāgarantē tiesības uz pārtiku un jāveicina veselīgas, taisnīgas, humānas un ilgtspējīgas pārtikas sistēmas". Lai sasniegtu šos mērķus, organizatori izvirzīja četrpadsmit konkrētus mērķus, aicinot ierosināt vai grozīt Savienības tiesību aktus šajās jomās: i) "Taisnīgas pārtikas sistēmas un demokrātiska pārvaldība"; ii) "Atbalsts valstu sociālās aizsardzības iniciatīvām"; iii) "Atzīšana, ka lauksaimniecības produkti un pārtikas produkti nav parastas preces"; iv) "Atbalsts zemnieku agroekoloģijai un teritoriālajām pārtikas sistēmām"; v) "Lauksaimniecības zemes koncentrācijas apkarošana"; vi) "Atbalsts zemnieku izmantotām sēklu sistēmām"; vii) "Stingrs regulējums attiecībā uz ĢMO, tostarp tiem, kas iegūti ar jauniem genomikas paņēmieniem"; viii) "Ilgtspējīga ūdens resursu apsaimniekošana"; ix) "Dzīvnieku labturības stiprināšana"; x) "Atbalsts augļu un dārzeņu patēriņam un pārmērīgi pārstrādātu pārtikas produktu regulēšana"; xi) "Ilgtspējīgs pārtikas iepirkums"; xii) "Pārtikas marķējums ar skaidru informāciju"; xiii) "Pārtikas izšķērdēšanas apturēšana"; xiv) "Tiesību uz pārtiku stiprināšana trešās valstīs".

([1]) OV L 130, 17.5.2019., 55. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/788/oj.

(7) Grozītās iniciatīvas pielikumā ir sniegta sīkāka informācija par tās kontekstu, priekšmetu un mērķiem. Tajā ir norādīts, ka tiesības uz pārtiku ir "garantētas, ja ikvienam ir cieņpilna piekļuve atbilstošai pārtikai ilgtspējīgā veidā", un uzskaitīti dažādi pasākumi, kas varētu būt svarīgi iniciatīvas mērķiem. Organizatori reģistrācijas pieprasījuma ietvaros iesniedza arī papildu dokumentu, kurā izklāstīta sīkāka informācija par iniciatīvu.

(8) Attiecībā uz iniciatīvas pirmo, ceturto, piekto un sesto mērķi Komisija varētu pieņemt priekšlikumu par ilgtspējīgām un taisnīgām pārtikas sistēmām, priekšlikumu par atbalstu zemnieku agroekoloģijai un teritoriālajām pārtikas sistēmām, ierosināt darbības, kas saistītas ar dzimumu līdztiesības uzlabošanu lauksaimniecības darbvietās un paaudžu maiņu, un, pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 38.–44. pantu, ierosināt regulu par atbalstu attiecīgi zemnieku izmantotu sēklu sistēmu autonomijai.

(9) Attiecībā uz otro mērķi šajā posmā nevar izslēgt, ka Komisija, pamatojoties uz LESD 153. panta 1. punkta c), j) vai k) apakšpunktu, varētu pieņemt priekšlikumu, lai atbalstītu un papildinātu dalībvalstu darbības darba ņēmēju sociālās aizsardzības un/vai sociālās atstumtības apkarošanas, un/vai sociālās aizsardzības modernizācijas jomā, ciktāl pārtikas nodrošinājuma riski var būt saistīti ar minimālajiem ienākumiem.

(10) Tāpat attiecībā uz trešo mērķi šajā posmā nevar izslēgt, ka Komisija, pamatojoties uz LESD 38.–44. pantu, varētu pieņemt tiesību akta priekšlikumu, lai atzītu, ka lauksaimniecības produkti un pārtikas produkti nav parastas preces.

(11) Attiecībā uz septīto mērķi Komisija, pamatojoties uz LESD 43. un 114. pantu un 168. panta 4. punkta b) apakšpunktu, varētu pieņemt priekšlikumu par ĢMO regulējumu.

(12) Attiecībā uz astoto un trīspadsmito mērķi Komisija, pamatojoties uz LESD 191. un 192. pantu, varētu pieņemt attiecīgi priekšlikumu par ilgtspējīgu ūdens resursu apsaimniekošanu un priekšlikumu par pārtikas izšķērdēšanu.

(13) Attiecībā uz devīto mērķi Komisija, pamatojoties uz LESD 43. panta 2. punktu, varētu pieņemt priekšlikumu par dzīvnieku labturības stiprināšanu.

(14) Attiecībā uz desmito mērķi Komisija, pamatojoties uz LESD 168. panta 5. punktu, varētu ierosināt stimulējošus pasākumus darbībām, kas veicina veselīgu un ilgtspējīgu uzturu.

(15) Attiecībā uz vienpadsmito mērķi šajā posmā nevar izslēgt, ka Komisija, pamatojoties uz LESD 114. pantu, varētu pieņemt priekšlikumu par ilgtspējīgu pārtikas iepirkumu.

(16) Attiecībā uz divpadsmito mērķi Komisija, pamatojoties uz LESD 114. pantu, varētu pieņemt priekšlikumu par pārtikas marķējumu.

(17) Visbeidzot, attiecībā uz četrpadsmito mērķi šajā posmā nevar izslēgt, ka Komisija, pamatojoties uz LESD 207., 208. un/vai 212. pantu, varētu pieņemt priekšlikumu stiprināt tiesības uz pārtiku trešās valstīs.

(18) Tādējādi Komisija uzskata, ka neviena iniciatīvas sadaļa nav acīmredzami ārpus Komisijas pilnvarām iesniegt Savienības tiesību akta priekšlikumu Līgumu īstenošanas nolūkā.

(19) Minētais secinājums neskar novērtējumu par to, vai šajā gadījumā tiktu izpildīti konkrētie materiālie nosacījumi – ieskaitot atbilstību proporcionalitātes un subsidiaritātes principam un saderību ar pamattiesībām –, kas vajadzīgi, lai Komisija varētu rīkoties.

(20) Organizatoru grupa ir sniegusi pienācīgus pierādījumus, ka ir izpildītas Regulas (ES) 2019/788 5. panta 1. un 2. punktā noteiktās prasības, un ir izraudzījusies kontaktpersonas saskaņā ar minētās regulas 5. panta 3. punkta pirmo daļu.

(21) Iniciatīva nav nedz acīmredzami aizskaroša, nenozīmīga vai provokatīva, nedz acīmredzamā pretrunā Savienības vērtībām, kas izklāstītas Līguma par Eiropas Savienību 2. pantā, un Eiropas Savienības Pamattiesību hartā paredzētajām tiesībām.

(22) Tāpēc iniciatīva "Pārtika ir cilvēktiesības visiem! Veselīgu, taisnīgu un ilgtspējīgu pārtikas sistēmu garantēšana" būtu jāreģistrē.

(23) Secinājums, ka reģistrācijas nosacījumi saskaņā ar Regulas (ES) 2019/788 6. panta 3. punktu ir izpildīti, nenozīmē to, ka Komisija jebkādā veidā apstiprina iniciatīvā minēto faktu pareizību; par iniciatīvas saturu atbild vienīgi iniciatīvas organizatoru grupa. Iniciatīvas saturs pauž tikai organizatoru grupas viedokli, un nekādā gadījumā nevar uzskatīt, ka tas atspoguļotu Komisijas viedokli,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Ar šo reģistrē Eiropas pilsoņu iniciatīvu "Pārtika ir cilvēktiesības visiem! Veselīgu, taisnīgu un ilgtspējīgu pārtikas sistēmu garantēšana".

2. pants

Šis lēmums ir adresēts pilsoņu iniciatīvas "Pārtika ir cilvēktiesības visiem! Veselīgu, taisnīgu un ilgtspējīgu pārtikas sistēmu garantēšana" organizatoriem, kurus kontaktpersonu statusā pārstāv *Olga KIKOU* un *Almudena GARCÍA SASTRE*.

Strasbūrā, 2025. gada 8. jūlijā

Komisijas vārdā –
Komisijas loceklis
Maroš ŠEFČOVIČ